X kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 27)**

z dnia 23 lipca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 27)

23 lipca 2024 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Michała Krawczyka (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa oraz ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (druk nr 407);

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa (druk nr 211).

W posiedzeniu wzięli udział: **Michał Kołodziejczak** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Helena Rudzis-Gruchała** zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami, **Ireneusz Niewiarowski** prezes Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów wraz ze współpracownikami, **Joanna Morawska** sołtys wsi Wólka Kozodawska, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich, **Adrian Pokrywczyński** ekspert Związku Powiatów Polskich oraz **Ryszard Bober** senator.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Mateusz Daszewski**, **Sławomir Jakubczak** i **Agnieszka Jasińska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Michał Gajewski** i **Karina Paśniak** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie.

Otwieram 27. posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Witam panie posłanki, witam panów posłów. Witam gości, którzy dzisiaj przybyli na posiedzenie naszej Komisji. Witam pana Michała Kołodziejczaka, sekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Witam, panie ministrze. Dzień dobry. Jest z nami pan Ernest Nasternak, zastępca dyrektora Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pani Helena Rudzis-Gruchała, zastępca prezesa KRUS – dzień dobry. Pani Monika Licznerska, wicedyrektor Biura Finansowego do spraw ekonomicznych w KRUS, i pani Katarzyna Witczak, wicedyrektor Biura Świadczeń w KRUS. Witam także szczególnie pana Ireneusza Niewiarowskiego, prezesa Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów – witam bardzo serdecznie. Witam panią Grażynę Jałgos-Dębską, wiceprezes Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów. Witam panią Joannę Morawską, sołtyskę wsi Wólka Kozodawska z gminy Piaseczno – witam, dzień dobry. Witam pana Adriana Pokrywczyńskiego, eksperta Związku Powiatów Polskich, i pana Marka Wójcika ze Związku Miast Polskich.

Szanowni państwo, porządek dzienny posiedzenia przewiduje pierwsze czytania dwóch projektów ustaw – o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa oraz ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (druk nr 407) oraz ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa (druk nr 211). Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że przyjęliśmy porządek dzienny posiedzenia. Nie słyszę sprzeciwu.

Przechodzimy do realizacji porządku dziennego. Przypominam państwu, że pierwsze czytanie zgodnie z art. 39 ust. 1 regulaminu Sejmu obejmuje uzasadnienie projektu przez wnioskodawcę, debatę w sprawie ogólnych zasad projektu oraz pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawcy. W tym momencie witam bardzo serdecznie pana senatora Ryszarda Bobera, który przedstawi uzasadnienie senackiego projektu ustawy z druku nr 407. Bardzo proszę, panie senatorze, oddaję głos.

Senator Ryszard Bober:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, rzeczywiście wpłynęła do Senatu petycja ze strony Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów w sprawie uchylenia tych wszystkich nieprawidłowości, które pojawiły się w pierwotnym projekcie procedowanym – przypomnę – w maju, w kwietniu ubiegłego roku, gdzie były procedowane łącznie trzy projekty ustaw, w tym projekt senacki. Tym niemniej został wiodącym projektem projekt rządowy, który mamy i nad którym się pochylamy.

Senat proponuje, abyśmy rzeczywiście te błędy, które wynikają, naprawili. Po pierwsze, aby skrócić okres 8 lat, kiedy sołtysom przysługuje prawo do nabycia świadczenia z tytułu pełnienia funkcji sołtysa. Chodzi o to, że często gminy w sposób nieuprawniony skracały kadencje, często wybory do rad sołeckich i sołtysa odbywały się w lutym, a następnej kadencji w styczniu. Chcę tylko przypomnieć również, że projekt sejmowy grupy posłów, który będzie procedowany i przedstawiany za chwilę, obejmuje wydłużony okres do 90 miesięcy. Jeżeli zostanie spełniony drugi warunek, który proponuje Senat – uchylenie ust. 3 w art. 2, który odnosi się tak naprawdę do dekomunizacji, czyli wszyscy, którzy pełnili funkcję sołtysa przed rokiem 1990, również będą objęci – to chcę przypomnieć tylko, że wówczas były również kadencje trzyletnie i skrócenie tego okresu nie wypełni tych siedmiu lat w związku z tym przedłużeniem. W związku z tym propozycja Senatu co prawda jest dalej idąca, ale ona jest bardziej właściwa, żeby uhonorować tych wszystkich sołtysów, którzy pełnili funkcję, szczególnie przed rokiem 1990.

W kolejnym, bardzo też istotnym, elemencie Senat proponuje, aby tam, gdzie nie ma dokumentów, które poświadczałyby w gminie o tym, że sołtys pełnił funkcję sołtysa – po prostu z zebrań wiejskich, zaginęły… Aby na podstawie świadków – dotyczyło to trzech, a nie pięciu… W tej chwili mamy taką sytuację, że na podstawie przepisów, które mówią, że rolnik nabywa uprawienia KRUS-owskie, długość lat ma na podstawie trzech świadków – złożone oświadczenie, które jest wiarygodne – a tutaj, w przypadku pełnienia funkcji sołtysa, wymagane przepisem jest aż pięciu świadków. W związku z tym Senat proponuje, abyśmy to ujednolicili, aby było również trzech świadków w tym obrębie.

I kolejny bardzo istotny problem, który został zauważony – a tak naprawdę, to w czasie konsultacji na ten element zwrócił uwagę sam KRUS – chodzi o to, że w ustawie o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, kiedy te osoby pobierają świadczenie z tytułu pełnienia funkcji sołtysa, łącznie byłoby to regulowane poprzez współczynnik korygujący. Aby wyłączyć świadczenie, dodatek o świadczeniu o funkcji sołtysa z waloryzacji czy jak to nazwiemy… Żeby nie było to tym wskaźnikiem brane pod uwagę, tylko jeżeli jest dodatek pielęgnacyjny przysługujący z różnych elementów, które mamy opisane w sposób szczególny w art. 2 proponowanej ustawy w Sejmie, aby rzeczywiście wyłączyć te wszystkie pojedyncze elementy. Chcę zwrócić uwagę, że Senat, pracując nad projektem ustawy, wystąpił do wielu organizacji o konsultacje. I tak naprawdę poza Ministerstwem Finansów, które wskazało, aby zaprzestać procedowanie nad powyższą regulacją, wszystkie pozostałe opinie – czyli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, rzecznika praw obywatelskich – były pozytywne. Dlatego proszę, aby Komisja, procedując nad projektami ustaw, przyjęła jako wiodący projekt Senatu. Żebyśmy rzeczywiście nad tym projektem… On tak naprawdę konsumuje wszystkie te postulaty, które były zgłoszone przez Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów. Jeżeli pan przewodniczący życzy sobie innych regulacji i opinii, to mogę przedstawić. Ale na tę chwilę myślę, że wystarczy. Oczywiście w czasie procedowania powyższej ustawy zarówno KRUS, jak i Ministerstwo Rolnictwa

i Rozwoju Wsi pozytywnie odniosły się do projektu ustawy, który państwu przesłaliśmy do procedowania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję, panie senatorze. I dziękuję za przedstawienie tego projektu ustawy, za złożenie przez Senat tego projektu ustawy.

Bardzo proszę teraz pana posła Roberta Telusa o przedstawienie uzasadnienia projektu ustawy z druku nr 211. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Robert Telus (PiS) – spoza składu Komisji:

Serdecznie witam pana przewodniczącego.

Bardzo się cieszę, że mogę wziąć udział w tym posiedzeniu Komisji i przedstawić zmianę do tej ustawy. To jest ustawa z maja 2023 r., która, jak myślę, była takim krokiem liniowym, jeżeli chodzi o to, żeby wypłacać dodatek emerytalny dla sołtysów, którzy pełnili funkcję. Wiemy o tym, że wielu sobie robiło kampanię wyborczą, często dużo wcześniej, na tym, że to wprowadzą. Nigdy tego nie wprowadzono. To rząd Prawa i Sprawiedliwości poszedł tak daleko, żeby wprowadzić ten dodatek emerytalny. Okazało się w trakcie, że były pewne jakby niedociągnięcia albo rzeczy, które trzeba poprawić, m.in. właśnie ta sprawa, że niejednemu sołtysowi w Polsce brakowało kilka dni nawet – dlatego że gminy prowadziły wybory w różnych terminach. I niejednokrotnie okazywało się, że brakowało i tutaj KRUS dawał decyzję odmowną. I to jest rzecz, którą ta nasza ustawa… znaczy ta nasza poprawka, którą złożyliśmy… Ustawa już w lutym tego roku mogła to poprawić od razu. No, Sejm do tej pory nie zajmował się tą sprawą, nie chciał się zająć tą sprawą. Dopiero teraz, gdy wypłynął projekt ustawy senackiej, zaczyna się zajmować. Mamy dobre pół roku do tyłu w tej kwestii, ale ważne, że nad tym debatujemy, ważne, że tę sprawę w jakimś stopniu uregulujemy – bo jest potrzeba, żeby ją uregulować. Oczywiście ta propozycja senacka jest zbieżna z naszą propozycją. Nawet jest dalej idąca. My proponujemy 90 miesięcy, Senat proponuje 7 lat. Tak że tutaj myślę, że tym dalej idącym jest senacka propozycja i możemy to procedować właśnie pod przewodnictwem jakby tej senackiej poprawki. Jeszcze raz – cieszę się, że nareszcie Sejm, mimo że już minęło ponad pół roku, zajmuje się tą ważną sprawą. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję, panie pośle.

Szanowni Państwo otwieram teraz dyskusję nad obydwoma projektami jednocześnie. Bardzo proszę, pierwszy pan przewodniczący Skonieczka.

Poseł Marcin Skonieczka (Polska2050-TD):

Przede wszystkim podziękowania dla wnioskodawców, szczególnie dla pana senatora Ryszarda Bobera za tę pracę, która została wykonana. Tutaj pan poseł Telus mówił o tym, że dużo czasu minęło, ale rzeczywiście był potrzebny czas – bo ten projekt, który przedstawił Senat, jest kompleksowy i rozwiązuje więcej kwestii niż tylko kwestia kadencji. A ten problem kadencji rzeczywiście występował. Bo w tych gminach, jak pan senator powiedział, wcześniej my nie przestrzegaliśmy jako wójtowie… Znaczy ta decyzyjność była inaczej rozumiana – tzn. zwykle sołtysi ustalali terminy zebrań i było tak rzeczywiście, że czasami zebranie sprawozdawczo-wyborcze było przed ukończeniem czteroletniej czy pięcioletniej kadencji. I w praktyce po wejściu tej ustawy o tym dodatku na sołtysów okazywało się, że brakuje komuś pięciu, sześciu dni, tygodnia… Sołtysi i sołtyski czuli wielką niesprawiedliwość, bo z nieswojej winy byli pozbawieni tego dodatkowego świadczenia. Bardzo dobrze, że ten projekt to rozwiązuje – 7 lat będzie już jednoznaczne.

Druga nierówność wynika właśnie z tego, że ci sołtysi którzy byli wybrani po 1990 r., mogli dostawać, a ci którzy byli wcześniej – no to już jest nieliczna grupa ze względu na swój wiek – czuli dużą niesprawiedliwość z tego tytułu. Bo ta praca w sołectwie się nie zmieniła w wyniku zmiany systemu i ta funkcja sołtysa na wsi jest bardzo ważna. Bardzo dobrze, że będzie można wypłacić wszystkim sołtysom. I też kwestia właśnie tego świadczenia z KRUS – to też było niesprawiedliwe, że jeżeli ktoś otrzymał to świadczenie i potem dostawał dodatek sołecki, to de facto wychodziło na zero, bo było to potrącane z tego świadczenia.

Ta ustawa w mojej ocenie jest bardzo dobrze przygotowana – mówię o tym projekcie senackim, który jest kompleksowy – i jako klub Polska 2050 w pełni go popieramy. Jeszcze raz dziękuję tutaj za inicjatywę Senatowi. Dziękuję bardzo. No i też stowarzyszeniu sołtysów, którzy wyszli z petycją – bo od tego się zaczęło. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Pan poseł Romowicz, proszę bardzo.

Poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, oczywiście tutaj zupełną rację ma pan przewodniczący Marcin Skonieczka. Ja tylko mam tylko jedną drobną uwagę co do wystąpienia pana posła Telusa – sprawy samorządowe to powinny być takie sprawy, które powinny łączyć, a nie dzielić. Nie powinniśmy na tym robić polityki. I myślę, że to nie jest miejsce i czas na to, żebyśmy się rozliczali, kto co zrobił. Bo gdyby Prawo i Sprawiedliwość chciało tak dobre prawo stworzyć, toby od razu przewidziało takie możliwości. Popełniliście błąd. Ten błąd trzeba wspólnie naprawić i nie dzielmy dzisiaj, czyj projekt – tylko naprawdę w ten sposób poprawmy sytuację sołtysów, którzy są bardzo ważnymi osobami w naszym państwie. Tak naprawdę wielu inicjatyw bez sołtysów samorządowcy by nie zrealizowali. I niech to będzie w takiej dobrej atmosferze, w dobrej zgodzie przeprowadzony projekt, który umożliwi pomoc wszystkim sołtysom. Oczywiście potrzeba takich zmian. Trzeba też kolejnych zmian. Mam nadzieję, że stowarzyszenie sołtysów, korzystając ze swojego doświadczenia, również będzie proponowało zmiany również w funduszu sołeckim – które, myślę, z upływu czasu w ustawie o funduszu sołeckim są konieczne. Dziękuję za tę inicjatywy, dziękujemy Senatowi. Myślę, że tutaj wszyscy powinniśmy jednogłośnie poprzeć ten projekt – pod warunkiem oczywiście uznania jeszcze uwag legislatorów, jeszcze ich nie słyszeliśmy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Pan senator Bober prosił o głos. Bardzo proszę.

Senator Ryszard Bober:

W uzupełnieniu wypowiedzi pana posła Skonieczki chcę powiedzieć, że 1208 osób z tytułu skróconej kadencji negatywnie zostało ocenionych przez KRUS i nie otrzymało pozytywnej rekomendacji, a w związku z pełnieniem funkcji przed 1990 r. – 1246. Łącznie jest to 2554 osoby. Chcę przypomnieć tylko, że prawdopodobnie ta ilość może być większa, bo część osób, która była świadoma, że nie spełniała wymogów ustawy, nie wystąpiła po prostu. Ale miejmy świadomość, że jak następuje szybka zmiana liczebna w KRUS, to również ta ilość może być zupełnie w drugą stronę. A w założeniach finansowych w ustawie budżetowej przyjęto 40 tys. wydawanych świadczeń z tytułu dodatków dla sołtysa, a na dzień dzisiejszy czy na 1 stycznia zostało wydanych 31 tys. z czymś… Tak że pod względem finansowym jest zabezpieczenie w budżecie, a każde ok. 1 tys. osób, które zostaną włączone do dodatku do sołtysa, to jest obciążenie dla budżetu ok. 4 mln zł na rok. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję.

Pan poseł Chmielewski, proszę bardzo.

Poseł Marek Chmielewski (KO):

Dziękuję.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo dobrze, że zajmujemy się tymi tematami. Ale tak przy okazji, kiedy mówimy o tworzeniu tego prawa, to warto spojrzeć na jego praktyczny wymiar. Bo nie czarujmy się, 8 lat liczone tak na styk, w momencie kiedy w statutach sołectw jest wyraźnie najczęściej zapisane, że w ciągu 90 dni od daty wyborów wójta przeprowadza się wybory sołtysów – to wystarczy tylko na to spojrzeć, że nigdy się to nie zazębi z różnych względów. Chociażby po obecnych wyborach

samorządowych – wszyscy spieszyli się z wyborami sołtysa do końca czerwca albo początku lipca, bo wiadomo, że jest okres wakacyjny, wiele osób wyjeżdża i jakby z tego tytułu skraca się ten okres. A kiedy normalnie, to 90 dni… Najczęściej pod koniec te wybory się odbywały.

Natomiast chciałem szczególnie zwrócić uwagę w swojej wypowiedzi na osoby, które zwracały się również do mnie bezpośrednio, kiedy pełniłem jeszcze funkcję wójta. Były to osoby pełniące funkcję przed 1990 r. Oni naprawdę byli wybierani przez mieszkańców, służyli mieszkańcom. Należy im się z tego powodu szacunek. Proszę mi wierzyć, to był największy problem dla mnie, by wytłumaczyć im, że nie mogą się ubiegać. Powinni składać oczywiście odwołania, tak – ale wiedzieliśmy z samego założenia, że było to nieskuteczne. I bardzo żałuję, że tak ci ludzie w tym wieku za swoją służbę niestety musieli być potraktowani. Jak najbardziej projekt Senatu jest, że tak powiem, doskonalący to wcześniej ustanowione prawo i powinien wejść w życie jak najszybciej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Pani posłanka Krawczyk, proszę.

Poseł Iwona Krawczyk (KO):

Panie przewodniczący, szanowni posłowie, Wysoka Komisjo, szanowni goście, ja bardzo się cieszę, że procedujemy dzisiaj dwie ustawy, w tym ustawę senacką, dalej idącą, rekompensującą te nieprawidłowości, które jesteśmy winni jak gdyby wyprostować tym osobom, które też na drodze sądowej domagają się swoich praw. Chciałam zabrać głos tutaj właśnie w imieniu tych osób – to jest tak jak pan senator powiedział, grupa 1208 osób, sołtysów, którzy nie otrzymali świadczenia, czyli te decyzje KRUS-owskie były odmowne. Większość z tych osób na drodze sądowej domaga się uwzględnienia swoich praw do tego właśnie świadczenia. I bardzo się cieszę. Chciałam zwrócić tutaj uwagę na procedowaną ustawę senacką, która w art. 3 odnosi się właśnie do tych osób, i do wszczętych i niezakończonych prawomocnie postępowań przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy – bo to również jest uregulowane w tym projekcie. Stąd też wszystkie te osoby, które na drodze sądowej domagają się uwzględnienia i przyznania im świadczenia, również takowe świadczenie otrzymają. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję.

Pan poseł Telus, proszę bardzo.

Poseł Robert Telus (PiS) – spoza składu Komisji:

Jestem zaskoczony tą wypowiedzią, że moja wypowiedź dzieliła tutaj, jeżeli chodzi o tę ustawę. Oczywiście, że jesteśmy zwolennikami tej ustawy, i oczywiście, że jesteśmy za tym, żeby to naprawić i w jakiś sposób uregulować. I taką trochę wieje mi hipokryzją – bo pamiętam w 2023 r., gdy była ta nasza ustawa, z Senatu wyszła poprawka, żeby nie przyjmować kadencji, tylko do 12 lat zwiększyliście wtedy jako senatorowie… No taka była wasza poprawka. Mam ją nawet przed sobą. I dzisiaj mówienie o tym, że tutaj ja próbuję dzielić, jest trochę nie na miejscu. Oczywiście, że trzeba tę ustawę wprowadzić, oczywiście, że sołtysi na nią czekają, oczywiście, że wielu sołtysów zostało potraktowanych przez tę ustawę w ten sposób, że nie dostali, a należy im się, żeby dostać. I powiedziałem tylko prawdę, że to Prawo i Sprawiedliwość złożyło taką ustawę w 2023 r. To Prawo i Sprawiedliwość dało dodatki emerytalne dla sołtysów. I wiele osób będących na tej sali robiło sobie nieraz kampanię wyborczą, że takowe wprowadzą – i nie wprowadzili. To jest prawda. I prawdą jest, że w lutym my wprowadziliśmy tę ustawę, żeby to naprawić, a Senat dopiero pod koniec kwietnia taką propozycję złożył. To jest tylko prawda. A że prawda kogoś boli – no to jest dziwne… Oczywiście jesteśmy za tym, żeby tę ustawę wprowadzić jak najszybciej, bo czekają na nią sołtysi.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Pan przewodniczący Łącki, proszę.

Poseł Artur Łącki (KO):

Dziękuję.

Panie przewodniczący, szanowni goście, panie senatorze, prawdą jest też, panie pośle Telus, że nic wam nie wyszło z tą ustawą – jak z zresztą z wieloma innymi. I dlatego musimy ją dzisiaj procedować i naprawiać.

Ale ja dzisiaj nie przeszedłem kłócić się z panem posłem Telusem ani z PiS-em, tylko powiedzieć, że Platforma Obywatelska oczywiście będzie za tym, aby przegłosować ustawę, którą przedstawił pan senator Ryszard Bober – z dwóch powodów. Pierwszy powód to jest taki, że jak wszyscy wiemy, wszystkie Ryśki to fajne chłopaki i dlatego. A drugi jest taki, że trzeba naprawić błędy, które zrobił PiS, i wszystkim sołtysom, którzy nie dostali swoich pieniędzy, zrekompensować.

Ale przy okazji do beczki miodu łyżeczkę dziegciu dla kolegów koalicjantów – jak ja sobie przypominam, to szliście z tą ustawą do kampanii wyborczej właśnie dla naprawienia krzywd sołtysom. I jak pan senator słyszy, będziemy głosowali za tą ustawą, żebyście mogli wypełnić to, co obiecaliście swoim wyborcom. A my szliśmy do wyborów z ustawą dekryminalizacyjną i chciałbym, żeby pan senator o tym pamiętał. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Pan poseł Tomaszewski, bardzo proszę.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Ja muszę stwierdzić, że od początku odrodzenia samorządu mieliśmy bardzo wiele marzeń w zakresie zwłaszcza finansów samorządowych, ale także i aktywności, i tej partycypacji obywatelskiej, tego tworzenia samorządu od podstaw – sołectwo jest właściwie fundamentem. Mogę powiedzieć, że to marzenie by się nie spełniło, gdyby nie ta inicjatywa z ubiegłego roku. Po prostu by go nie było, bo nikt z państwa z pewnością w obecnej kadencji by nie poparł, bo zostałaby ona zablokowana przez ministra finansów. Natomiast wiele tysięcy otrzymało to świadczenie, a teraz będziemy poprawiać, żeby ci, którzy trafili na te granice czasowe, mogli je uzyskać. Ale bardzo się cieszę z tego powodu, że jest taka deklaracja, żeby właśnie otwierać się i wspierać te samorządy. Przypomnę, że w ubiegłych latach, ale także i w ubiegłym roku bardzo dużo działo się na rzecz inwestycji samorządowych. Zatem teraz, jak złożymy kolejne projekty dotyczące dalszej dynamiki tych inwestycji, to państwo wszyscy, również z dzisiejszej koalicji rządzącej, poprą te projekty. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

I na koniec zgłaszał się jeszcze pan senator Bober, proszę bardzo.

Senator Ryszard Bober:

Tak. Dziękuje.

Ja chcę przypomnieć tylko państwu, że ja w poprzedniej kadencji byłem również senatorem upoważnionym i pracowałem nad tymi trzema projektami zgłoszonymi. I z ramienia państwa prezentowała projekt pani minister Gembicka – założenia były 12 lat, potem żeście państwo zmienili na 8 lat, a na Komisji wypracowaliśmy taki dziki konsensus 8 lat… I tak to pozostało – i taka jest prawda… A myślę że największą wiedzę w tej materii ma pierwszy sołtys w Polsce, były senator, pan Niewiarowski. Myślę, że jeżeli pan przewodniczący pozwoli, to on wyjaśni dokumentnie i dokładnie, jak to było. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo proszę, pan Ireneusz Niewiarowski. Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Prezes Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów Ireneusz Niewiarowski:

Dziękuję pięknie.

Szanowni państwo, Wysoka Komisjo, najpierw powiem, że cieszy mnie bardzo ta zgoda, jeśli chodzi o meritum – czyli że trzeba ustawę poprawić. I dostrzegam tutaj nadzieję, że ta ustawa będzie bardzo szybko procedowana.

Chcę przedstawić też pewną prośbę, ale to może na końcu. Ale gwoli tego pewnego tu sporu co do ojcostwa ustawy, to takie małe wyjaśnienie. Ta ustawa, owszem,

w ubiegłym roku była uchwalona, ale zgłoszony projekt, petycja była w 2022 r. po naszej radzie krajowej w Olsztynie, w październiku. I po tym naszym zgłoszeniu zgłosiliśmy i do Sejmu, i do Senatu, do obu komisji petycji. Senat był szybki w procedowaniu i pierwszy podjął się realizacji. Gotowa ustawa w Senacie była… no nie pamiętam miesiąca, ale tydzień po tej ustawie zgłosił projekt rząd. Tydzień po – podkreślam tutaj. Jednocześnie powstał projekt Solidarnej Polski, taki dość szybko pisany – nie chcę powiedzieć, że na kolanie – i wzięto też projekt PSL-owski starszy, który znacznie szerzej i w różnych innych też tematach się odnosił. I te wszystkie projekty, senacki, te trzy, trafiły do Sejmu i wszystkie te trzy zostały odrzucone dokumentnie. Został przyjęty tylko projekt rządowy, który trafił do Senatu. I jedyną zmianą, którą z tego projektu rządowego później dało się osiągnąć, to 10 lat proponowane zostało zamienione na 8 lat. Zwracaliśmy uwagę, że jest nierówne traktowanie sołtysów, że być może to jest niekonstytucyjne, że nie można inaczej traktować tych przed 1990 r. i po 1990 r. Niestety to zostało odrzucone. Ale to już jest historia. To nie jest takie istotne. Istotne, że dzisiaj możemy te krzywdy, które dotyczą ok. 2,5 tys. osób… Są przedstawiciele KRUS, pewnie o tym powiedzą. Ja wczoraj właśnie z KRUS otrzymałem najnowsze dane i one pokazują, że te założenia finansowe, o czym mówił senator Bober, są przesadzone. Nie będzie potrzeba tyle pieniędzy. Te pieniądze w KRUS są. Tylko w ciągu czterech miesięcy – bo te dane, które pan senator przytaczał, to są dane z 1 grudnia ubiegłego roku – do 31 marca tego roku przybyło tylko – przybyło w cudzysłowie, bo są ludzie bardzo już leciwi i być może iluś zmarło – 88 osób. To świadczy o tym, że ta liczba wypłacanych świadczeń – które dzisiaj wynoszą ponad… 32 255, tyle jest osób pobierających świadczenie – będzie niewiele wzrastała i będzie raczej w następnych latach balansowała wokół tej liczby.

Chciałem już na koniec zaapelować o dwie kwestie – żeby nie rozszerzać tego projektu, ponieważ opóźni to naprawienie krzywd tych 2,5 tys., może trochę więcej, osób. Chciałem też zaapelować, żebyście państwo, uchwalając tą ustawę bez poprawek, też wnieśli – to już do pana przewodniczącego prośba – do pana marszałka, aby procedowanie trwało podczas tego posiedzenia i żebyście państwo przegłosowali w trzecim czytaniu ten projekt. Jest szansa, że Senat też wtedy to zatwierdzi, duża szansa. I podpis prezydenta… Więc we wrześniu może już by ta ustawa obowiązywała. To jest ważne dla tych osób, bo one mają świadomość – i ja mógłbym na potwierdzenie mówić o telefonach, mejlach, listach, które otrzymujemy, również z naszych struktur, które są w całej Polsce – że jest nowela tej ustawy. Czekają i proszą, żeby jak najszybciej ona była uchwalona. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Sprawozdanie Komisji będzie na sali plenarnej jeszcze dzisiaj o 18:15 – tak jest zaplanowane w posiedzeniu Sejmu.

Czy ktoś z państwa? Pan minister Kołodziejczak. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Michał Kołodziejczak:

Proszę państwa, mamy dwa projekty i tutaj te małostkowe dyskusje o tym, który jest od kogo, według mnie ujmują poziomu demokracji w Polsce. Ja tylko zacytuję też tak z dużym przymrużeniem oka: cieszę się, bo to jest nasza ustawa. To słowa ministra Telusa. Co to za różnica czyja? Ma być dobra. Mamy dwa projekty, wybierzmy lepszy i do przodu. Ten, który jest bardziej obszerny, prosty…

Niech pan nie przerywa, niech się pan zajmie końmi, niech się pan zajmie swoim MBA i innymi rzeczami, co do których jest tutaj bardzo duża społeczna wątpliwość.

Proszę państwa, sam dyrektor Nasternak mówi o tym, że faktycznie tak jest, jak mówi pan prezes Niewiarowski. Ja proponuję, żeby dyskusję skracać i głosować. Mamy dwa projekty, przechodźmy do pracy – idźmy do przodu.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dokładnie, panie ministrze – zakończyliśmy właśnie rozpatrywanie obu projektów.

Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektów ustaw z druków nr 407 i 211.

Projekty są połączone tematycznie, natomiast projekt senacki jest zdecydowanie szerszy. Dlatego jeśli nie usłyszę sprzeciwu, zaproponuję, aby projekt senacki był projektem

wiodącym. Czy jest sprzeciw wobec takiego rozwiązania? Nie widzę. Bardzo państwu dziękuję. W związku z tym stwierdzam, że projekt senacki jest projektem wiodącym.

Przystępujemy do szczegółowego rozpatrzenia tego projektu.

Czy są uwagi do tytułu projektu ustawy? Nie widzę. Stwierdzam że tytuł został rozpatrzony przez Komisję.

Przystępujemy do rozpatrzenia art. 1. Czy są uwagi do art. 1 do zmiany nr 1? Nie widzę. Stwierdzam, że komisja rozpatrzyła zmianę nr 1 w art. 1 .

Czy są uwagi do zmiany nr 2 w art. 1? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Karina Parśniak:

Dzień dobry. Biuro Legislacyjne, Karina Parśniak.

Jeżeli chodzi o art. 1 pkt 2, który zmienia art. 4 ust. 5, my mamy tylko taką drobną uwagę legislacyjną. Z tego względu, że w przepisie tym tak naprawdę zmiana polega na zastąpieniu wyrazów „pięć osób zamieszkujących" na „trzy osoby zamieszkujące", proponujemy zastosowanie takiej techniki legislacyjnej skróconej, na którą nam pozwalają Zasady techniki prawodawczej – takiej zmiany legislacyjną, jeżeli Komisja się zgodzi i upoważni do tego Biuro Legislacyjne, możemy dokonać w ramach upoważnienia jako poprawkę legislacyjną. Merytorycznie nie będziemy zmieniać, tylko zastąpimy wyrazy wyrazami. I zmiana by wyglądała…

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Ale to precyzyjnie proszę powiedzieć, na czym ta zmiana będzie polegać.

Legislator Karina Parśniak:

Dobrze. Zmiana by polegała na tym, że w art. 4 ust. 5 wyrazy „pięć osób zamieszkujących" zastępuje się wyrazami „trzy osoby zamieszkujące" – ponieważ dalsza część przepisu nie ulega zmianie.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Robert Telus (PiS) – spoza składu Komisji:

Pani mecenas, ale to jest zmiana obecnie obowiązującej ustawy. To nie jest zmiana tylko tutaj autorska… I tylko to jest… Myślę, że to musi być zapisane, że to jest zmiana, a nie tylko zmiana legislacyjna.

Legislator Karina Parśniak:

Chciałam powiedzieć, że w wyniku zastosowania naszej techniki legislacyjnej, którą proponujemy, efekt osiągniemy taki sam – ponieważ intencją wnioskodawcy jest to, aby to były trzy osoby, które będą poświadczały okoliczności, o których mowa w tym przepisie. Merytorycznie nie zmienimy nic, oprócz zastosowania techniki legislacyjnej. Oczywiście jeżeli Komisja nie przychyli się do tej techniki legislacyjnej, pozostawimy brzmienie przepisu takie, jakie proponuje przedłożenie senackie – ale zastrzegam, że faktycznie możemy zrobić to w razie czego w ramach upoważnienia. Tak że pozostawiamy to już do decyzji Komisji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Czy są jeszcze głosy w tej sprawie? Szanowni państwo, ja chyba zaproponuję głosowanie, bo widzę, że nie ma jednomyślności chyba…

Panie senatorze? Mikrofon proszę włączyć, panie senatorze.

Senator Ryszard Bober:

Jak najbardziej jest zasadne stwierdzenie „trzy osoby". I unikamy… Nie „przez co najmniej trzy osoby", tylko „trzy osoby" – liczba pewna i nie ma problemu, żebyśmy taki tryb zostawili, proponowany przez Biuro Legislacyjne Sejmu.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dobrze. To jeśli…

Jeszcze pan mecenas, proszę bardzo.

Legislator Michał Gajewski:

Dzień dobry. Michał Gajewski, Biuro Legislacyjne.

Chciałbym tylko sprostować – my proponujemy użycie tylko innej techniki legislacyjnej. Merytorycznie nie ma żadnej zmiany. Słowa „co najmniej" zostają – tak jak jest w przedłożeniu. Po prostu proponujemy, żeby nie nadawać nowego brzmienia przepisowi, tylko żeby zastosować inną technikę.

Poseł Robert Telus (PiS) – spoza składu Komisji:

Ale jak to powinno brzmieć?

Legislator Michał Gajewski:

Zamiast…

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Jeszcze raz proszę precyzyjnie powiedzieć, na czym polega poprawka, bo widzę, że są wątpliwości.

Legislator Michał Gajewski:

Oczywiście. Proponujemy, żeby art. 2 pkt 2 nie brzmiał: W art. 4 ust. 5 otrzymuje brzmienie – i tutaj dajemy cały ustęp, tylko proponujemy, żeby art. 2 pkt 2 brzmiał: W art. 4 ust. 5 wyrazy „5 osób" zamienia się na wyrazy „3 osoby". Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Rozumiem, że nie ma sprzeciwu i możemy upoważnić Biuro Legislacyjne do tej zmiany, która, tak jak powiedział pan mecenas, nie jest zmianą merytoryczną – tylko chodzi o skrócenie tego zapisu. Nie ma sprzeciwu. Komisja upoważniła Biuro Legislacyjne do naniesienia tej zmiany.

Szanowni państwo, przystępujemy do rozpatrzenia art. 2. Czy są propozycje zmian w art. 2? Biuro Legislacyjne, proszę bardzo.

Legislator Karina Parśniak:

Jeżeli chodzi o art. 2, który zmienia art. 2 ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, to chcielibyśmy tylko zwrócić uwagę, że w obecnie obowiązującej wersji tego przepisu, która obowiązuje od 13 czerwca 2023 r., do świadczenia uzupełniającego oprócz katalogu świadczeń wymienionych w tym przedłożeniu senackim nie wlicza się również nowego bonu energetycznego. Bon energetyczny został dodany na podstawie przepisów ustawy z 23 maja 2024 r. W momencie składania projektu senackiego do Sejmu jeszcze tego bonu nie było. Dlatego jeżeli tutaj intencją wnioskodawcy jest, aby do tego świadczenia uzupełniającego nie wliczać nadal tego bonu energetycznego, to wówczas trzeba będzie przepis proponowany uzupełnić o te kwestie, ale będzie wymagało to poprawki.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję.

Pani posłanka Krawczyk.

Poseł Iwona Krawczyk (KO):

Panie przewodniczący, w związku z zaistniałą sytuacją proponuję poprawkę poselską w tym zakresie.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję. Tylko musimy ją precyzyjnie sformułować. Mamy precyzyjnie sformułowaną? Jeśli mogłaby pani odczytać.

Poseł Iwona Krawczyk (KO):

Panie przewodniczący, poprawka do projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa oraz ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (druk nr 407):

W zmienionym art. 2 ust. 2 po wyrazach: „Ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. oświadczeniu wspierającym (Dz.U. poz. 1429 i 2760)" dodać wyrazy: „bonu energetycznego, o którym mowa w art. 2 Ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie

niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz.U., poz. 859)". Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Panie ministrze, jakie jest pana stanowisko w sprawie tej poprawki?

Sekretarz stanu w MRiRW Michał Kołodziejczak:

Nasze stanowisko jest pozytywne. Wszystko akceptujemy.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, to przyjmiemy tę poprawkę. Ona wydaje się dosyć oczywista. Nie widzę sprzeciwu. Bardzo dziękuję. Rozpatrzyliśmy art. 2 wraz z poprawką.

Przechodzimy do art. 3. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Michał Gajewski:

Tutaj mamy również poprawkę o charakterze legislacyjno-redakcyjnym. Proponowalibyśmy usunięcie słowa „prawomocnie" – tutaj nie zmienia to wartości merytorycznej i normatywnej przepisu. Natomiast przy tej okazji również chciałbym prosić Komisję o upoważnienie Biura Legislacyjnego do dokonania także innych poprawek o charakterze redakcyjno-legislacyjnym na etapie sporządzania sprawozdania, by przyspieszyć pracę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję. A słowo „prawomocnie" gdzie się znajduje? Proszę mi wskazać.

Legislator Michał Gajewski:

We wprowadzeniu do wyliczenia.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

OK, dobrze.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, to upoważnimy Biuro Legislacyjne do naniesienia tych poprawek, o których powiedział pan mecenas. Nie widzę sprzeciwu. Komisja upoważniła Biuro Legislacyjne do naniesienia proponowanych zmian.

Rozpatrzyliśmy art. 3.

Rozpatrujemy art. 4. Czy są poprawki? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy art. 4.

Art. 5 – czy są głosy w dyskusji? Nie widzę. Komisja rozpatrzyła art. 5. Bardzo państwu dziękuję.

Przegłosujemy teraz… Zaopiniujemy projekt ustawy wraz z naniesionymi poprawkami. Bardzo proszę, głosujemy. Kto z państwa jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Dobrze. Jeśli nie będzie sprzeciwu, uznam że Komisja zaopiniowała pozytywnie projekt ustawy wraz z naniesionymi poprawkami. Nie widzę. Bardzo państwu dziękuję.

Ja teraz jeszcze chciałabym naprawić jeden błąd – ponieważ do głosu zgłaszała cię jeszcze pani Joanna Morawska, sołtyska wsi Wólka Kozodawska. Bardzo przepraszam, że nie udzieliłem wcześniej pani głosu w ferworze dyskusji. Bardzo proszę.

Sołtys wsi Wólka Kozodawska Joanna Morawska:

Dzień dobry.

Szanowni panowie posłowie, panie posłanki, chciałam bardzo serdecznie podziękować, że państwo zajęliście się tą sprawą. Nie ukrywam, że wielu moich kolegów sołtysów pytało o tę ważną sprawę. Ja nie ukrywam, że nawet w naszej gminie Piaseczno jest sołtys, któremu brakuje 5 dni do tego, żeby to świadczenie po prostu dostać. I pan sołtys nie do końca w zasadzie rozumie – bo to nie jest tak, że we wszystkich gminach wybory sołeckie odbywają się równolegle z wyborami wójtów czy burmistrzów. To jest różnie. Czasami są takie sytuacje, że na przykład sołtys umiera i trzeba wybrać sołtysa. To naprawdę są takie sytuacje, które no czasami są po prostu życiem i trudno wymagać, żeby zawsze ta kadencja trwała dokładnie tyle dni.

Natomiast ja chciałam zwrócić jeszcze na jedną rzecz uwagę, jeśli mogę.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo proszę państwa o ciszę.

Sołtys wsi Wólka Kozodawska Joanna Morawska:

W niektórych gminach sołtysi nie mają nawet diet. To, że mają to świadczenie, jak już przechodzą w czas emerytury, to jest jedno. Natomiast są sołtysi, u których diety są albo bardzo niewielkie, albo nie ma ich prawie wcale. Chciałabym prosić państwa, żeby w najbliższym czasie również tym tematem się zająć.

Chciałabym zwrócić tutaj uwagę… Pan mówił o tym, jak to dobrze jest w gminach. To ja chciałam powiedzieć, że od trzech lat notuję taką sytuację, że mój fundusz sołecki w gminie Piaseczno z roku na rok maleje. Od trzech lat mamy coraz mniej środków na funduszu sołeckim. W tej chwili jest to już różnica kilkunastu tysięcy – w przeciągu tych lat. Umówmy się szczerze, że wszystkie wydatki… Ceny rosną, a my mamy mniejszy fundusz. To wynika między innymi ze zmniejszonych dochodów w gminie i oczywiście też ze wzrostu ilości obywateli podawanych przez GUS.

Dziękuję za to, że państwo zajęliście się tym projektem. Bardzo się cieszę. On szybko, mam nadzieję, zostanie podpisany przez wszystkie instancje i gremia. Ale proszę, nie zapominajcie państwo też o tych wszystkich rzeczach, o których mówiłam. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Rozmawialiśmy o koniecznych zmianach w ustawie o sołtysach i radach sołeckich i takie zmiany wiem, że są przez rząd przygotowywane.

Jeśli państwo pozwolicie, zaproponuję swoją osobę jako sprawozdawcę tego projektu ustawy – sprawozdawcę Komisji – jeśli nie będzie sprzeciwu.

Nie ma sprzeciwu. Bardzo państwu dziękuję.

Jeśli zostaną zgłoszone poprawki w drugim czytaniu, to jutro mamy o 13:00 posiedzenie Komisji. Jeśli nie będzie poprawek, to tego posiedzenia nie będzie.

Bardzo państwu dziękuję.